

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 9 kwietnia 2019 r.

Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy

To temat konferencji zorganizowanej przez Radę Ochrony Pracy 9 kwietnia br. w ramach obchodów – przypadającego 28 kwietnia – Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych. Konferencja została objęta patronatem przez marszałka Sejmu **Marka Kuchcińskiego**. Na początku uroczystości zebrani uczcili minutą ciszy pamięć ofiar wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Otwierając konferencję przewodniczący Rady Ochrony Pracy poseł **Janusz Śniadek** przypomniał, że przesłanie ustanowione przez Międzynarodową Organizację Pracy dla tegorocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych to „Bezpieczeństwo i zdrowie w pracy jutra”. Podkreślił, że to przesłanie jest bardzo aktualne. „Ochrona i bezpieczeństwo pracy pracowników przypomina niekończącą się opowieść, która trwa, będzie trwać i musi trwać” – mówił przewodniczący ROP.

W liście skierowanym do uczestników konferencji marszałek Sejmu **Marek Kuchciński** zaznaczył, że „potrzeba szacunku dla ludzkiej pracy i konieczność jej jak najbardziej skutecznej ochrony to wyjątkowo istotne wartości, niezależne od upływu lat i zmieniającej się rzeczywistości”. Podkreślił, że konieczne jest prowadzenie stałych i kompleksowych działań w obszarze poprawy bezpieczeństwa osób pracujących i ochrony zdrowia w pracy, zwłaszcza że rozwój przemysłu i usług przynosi nowe zagrożenia. Pamięć o ofiarach tragicznych wypadków przy pracy jest szczególnym impulsem do podnoszenia standardów bezpieczeństwa. „Kompleksowe działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia wszystkich pracujących traktuję jako konieczność i priorytet” – zapewnił Marek Kuchciński.

Zwracając się do uczestników spotkania sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia **Józefa Szczurek-Żelazko** zwróciła uwagę, że – jak wynika ze statystyk – średnio dziennie ok. 1000 osób na świecie traci życie w wypadkach na stanowiskach pracy. „Powinniśmy uczynić wszystko, aby ta statystyka była mniej przerażająca” – apelowała. Zapewniła, że ochrona zdrowia i bezpieczeństwo pracowników, a także kwestie czasu pracy są priorytetem w działaniach resortu. Wskazała również na znaczenie edukacji pracowników i pracodawców w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy.

Dyrektor Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **Anita Gwarek** podkreśliła, że problematyka bezpieczeństwa i higieny pracy, zapobiegania

wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym stanowią istotny element w polityce resortu. Zapewniła, że ministerstwo podejmuje działania ukierunkowane na poprawę warunków pracy. Wśród nich wymieniła m.in. realizację ustanowionego na wniosek ministra rodziny, pracy i polityki społecznej programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, którego koordynatorem jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Obecnie realizowany jest IV programu. Innym corocznym działaniem jest organizowanie konkursu „Poprawa warunków pracy”. W ubiegłym roku odbyła się jego 46 edycja. „Te działania – jak się wydaje – są bardzo efektywne i skuteczne” – oceniła przedstawicielka MRPiPS.

„Oddajemy dziś hołd pamięci pracowników, którzy zginęli podczas wypełniania obowiązków służbowych. To okazja do refleksji na temat podejmowanych wysiłków i działań na rzecz zapewnienia zatrudnionym pracownikom bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy” – mówił główny inspektor pracy **Wiesław Łyszczek**. Nawiązując do obchodzonego w br. 100-lecia powołania Inspekcji Pracy, stwierdził m.in. że nieustannie od wieku inspektorzy pracy są zaangażowani w poprawę bezpieczeństwa pracy i ochronę pracowników przed szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami środowiska pracy. „Co roku inspektorzy pracy eliminują bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia kilkudziesięciu tysięcy osób zatrudnionych. Każde życie, każdy zagrożony wypadkiem człowiek to osobny powód, by nie poprzestawać i z pełną determinacją kontynuować działania na rzecz zapewnienia bezpiecznego środowiska pracy” – mówił szef PIP. Podkreślił, że dla Państwowej Inspekcji Pracy bardzo cennym partnerem w poprawianiu warunków pracy są społeczni inspektorzy pracy i związki zawodowe. Zwrócił uwagę, że w zakładach, w których działają związki zawodowe zdarza się mniej wypadków przy pracy, a inspektorzy pracy stwierdzają mniej nieprawidłowości w zakresie prawnej ochrony pracy. Z satysfakcją stwierdził, że coraz większa grupa pracodawców docenia i prowadzi działania poprawiające bezpieczeństwo zatrudnianych ludzi – inwestują w nowoczesne bezpieczne technologie, szkolenia pracowników, uczestniczą w konkursach i kampaniach promujących bezpieczeństwo w pracy. Wspomniał także o partnerach instytucjonalnych PIP – m.in. CIOP-PIB, ZUS, KRUS – z którymi Inspekcja Pracy prowadzi wspólne programy i kampanie informacyjne. Tego rodzaju inicjatywy adresowane do wielu środowisk przyczyniają się do zwiększenia świadomości pracujących w zakresie stosowania środków ochrony, czy bezpiecznego użytkowania maszyn i urządzeń. Ale – jak przyznał – mimo tych skoordynowanych, wielopłaszczyznowych inicjatyw dochodzi do wypadków przy pracy, a to oznacza, że jest jeszcze wiele do zrobienia.

Wyraził nadzieję, że kolejne lata przyniosą poprawę i znaczący spadek liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy.

Prezisi: Wyższego Urzędu Górniczego – **Adam Mirek** i Urzędu Dozoru Technicznego **Andrzej Ziółkowski** oraz członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych **Dorota Bieniasz** mówili o działalności na rzecz poprawy bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i warunków pracy prowadzonej przez kierowane przez nich urzędy.

Dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego prof. **Danuta Koradecka** mówiła o bezpieczeństwie i zdrowiu w pracy jutra. Przypomniała, że powołana przez Międzynarodową Organizację Pracy Globalna Komisja ds. Przyszłości Pracy zwróciła uwagę na dynamiczne – z dużo większym przyśpieszeniem niż dotychczas – zmiany w technologii i organizacji pracy, które istotnie wpłyną na warunki pracy. Należą do nich wyzwania przemysłu 4.0 m.in. automatyzacja i robotyka, powszechna digitalizacja, rozwój teleinformatyki i praca za pośrednictwem platform internetowych. Szefowa CIOP-PIB wskazała również na powołany w połowie 2016 r. przez ówczesnego wicepremiera Tadeusza Morawieckiego Zespół ds. Transformacji Przemysłowej i opracowany projekt strategiczny Polska Platforma Przemysłu Przyszłości, którego celem jest wsparcie transformacji cyfrowej polskiego przemysłu wytwórczego poprzez otwarcie firm na wdrażanie nowych technologii przemysłu 4.0. Nowe wyzwania świata pracy podejmuje program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” uchwalony przez Radę Ministrów na wniosek ministra rodziny, pracy i polityki społecznej w porozumieniu z ministrem nauki i szkolnictwa wyższego, koordynowany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Ten program został uznany przez Komisję Europejską za krajową strategię w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Nowe technologie nie będą skutecznie wdrażane, jeżeli ich użytkownicy nie będą przekonani o aspektach etycznych związanych z ich stosowaniem. „Ale kto ma decydować, która technologia jest etyczna, a która nie jest?” – pytała prof. Koradecka. Nowe technologie stwarzają unikalne możliwości, ale – jak zastrzegła szefowa CIOP-PIB – także poważne wyzwania. W najbliższych latach zmienią się warunki pracy i jej organizacja. Nadszedł czas na podjęcie odpowiednich działań. „Nowy świat pracy należy ukształtować w sposób bezpieczny i zdrowy dla wszystkich, tj. wykonujących pracę zarówno w przedsiębiorstwach, jak i w domu. Ponieważ nie ma możliwości, aby w pełni przewidzieć zakres nadchodzących zmian i ich skutki dla bezpieczeństwa i zdrowia trzeba w centrum zmian umieścić człowieka” – mówiła prof. Koradecka.

Dyrektor Departamentu Nadzoru i Kontroli Głównego Inspektoratu Pracy **Jakub Chojnicki** przedstawił działania Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy i ograniczania zagrożeń zawodowych we wszystkich sektorach gospodarki. Podkreślił, że kontroli wyniki przeprowadzonych przez PIP w ostatnich latach wskazują, że stan bezpieczeństwa i higieny pracy nadal odbiega od oczekiwań. Wśród najważniejszych wyzwań, z którymi zmagają się przedsiębiorstwa wymienił m.in. utrzymanie zbytu w warunkach rosnącej konkurencji i globalizacji, zapewnienie jakości produktów i usług, efektywność pracy, a ostatnio pozyskanie odpowiednich specjalistów, a niejednokrotnie w ogóle rąk do pracy. Ale – jak zastrzegł – problemy organizacyjne i ekonomiczne nie mogą tłumaczyć nieprzestrzegania prawa, w tym przepisów określających właściwy poziom bezpieczeństwa i higieny pracy. Podkreślił, że dla osiągnięcia trwałej poprawy bezpieczeństwa pracy niezwykle istotne jest zaangażowanie pracodawców „Najważniejsza jest świadomość, że obszar bhp to równie istotny aspekt funkcjonowania firmy, jak płynność finansowa, poszerzanie rynków zbytu i rozwój przedsiębiorstwa” – zaznaczył dyrektor Chojnicki. Wskazał m.in. na potrzebę kontynuowania działań kontrolno-nadzorczych PIP w sektorach gospodarki i zakładach, w których zagrożenia zawodowe występują w największym nasileniu oraz aktywizowania pracodawców do systemowych działań zapewniających właściwe warunki pracy.

Szefowie central związkowych – przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” **Piotr Duda**, przewodniczący OPZZ **Jan Guz**, przewodnicząca FZZ **Dorota Gardias**, przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” **Zbigniew Janowski** – zwracali uwagę na konieczność podejmowania systemowych działań na rzecz prewencji wypadkowej i chorób zawodowych. Wskazywani również na konieczność zmian prawnych dotyczących warunków pracy i uprawnień pracowników. Podkreślali potrzebę współpracy związków zawodowych, pracodawców, instytutów naukowych w podejmowaniu inicjatyw na rzecz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

„Myślę, że wszyscy jesteśmy zgodni, iż każdy wypadek przy pracy i każda choroba zawodowa jest o jednym złym zdarzeniem za dużo” – mówił przewodniczący Rady Ochrony Pracy poseł Janusz Śniadek podsumowując konferencję. „Nie ustaniemy w wysiłkach na rzecz tworzenia bezpiecznych warunków pracy” – zapewnił.

Na zakończenie uroczystości uczestnicy konferencji przyjęli apel do parlamentu i rządu RP, w którym zwrócili się do adresatów o stałą i konsekwentną troskę o stan bezpieczeństwa i ochronę zdrowia pracujących. Podkreślili, że warunki pracy i obowiązujące w Polsce regulacje prawne – pomimo obserwowanej w ostatnich latach poprawy – nieustannie

wymagają nadzoru oraz korekt nadążających za zmieniającymi się technologiami i organizacją pracy. Wskazali na konieczność ciągłego podejmowania działań zmierzających do takiego kształtowania warunków pracy, aby nadążać za przewidywanymi zmianami technologii i form pracy. „Powinniśmy zapobiec niekorzystnym skutkom społecznym obecnej transformacji, wykorzystując jednocześnie jej szanse rozwojowe” – czytamy w apelu.

W konferencji uczestniczyło ok. 400 osób – przedstawiciele związków zawodowych, organizacji pracodawców, ministerstw, urzędów centralnych, instytutów badawczych.

O bezpieczeństwie pracy przy eksploatacji urządzeń technicznych na placach budów

W pierwszej części posiedzenia Rada przyjęła stanowisko w sprawie bezpieczeństwa pracy przy eksploatacji urządzeń technicznych na placach budów. Zaleca w nim doskonalenie systemu szkoleń w dziedzinie bhp (w tym z wykorzystaniem symulatorów i techniki rzeczywistości rozszerzonej) oraz przeprowadzanie systemowe kontroli ich jakości, opracowanie i wdrożenie spójnego systemu kampanii informacyjnych – ogólnopolskich i regionalnych – na temat prawidłowego użytkowania rusztowań, drabin oraz innych urządzeń i maszyn budowlanych. Uznaje za celowe udostępnianie pracownikom dwujęzycznych (np. polskich i ukraińskich) informacji dotyczących bezpieczeństwa obsługi i konserwacji maszyn oraz urządzeń eksploatowanych na budowach oraz wprowadzenie monitoringu stanu technicznego maszyn „online”.